

Elevi cu dificultăți de învățare

Deficiențe de abilități sociale

Recomandări generale pentru dificultățile de învățare

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

1. **Utilizați tehnologia TIC în clasă și mijloacele vizuale de prezentare a informațiilor în cazul în care este posibil.** Acestea ar putea include prezentări PowerPoint, UDL, video și table interactive (TI).
2. **Planificați sesiuni de învățare experiențială pentru elevi.** Acest lucru îi va ajuta să se simtă parte a unei echipe, să își exerseze abilitățile de a lucra în grup și să interacționeze și socializeze cu colegii lor.
3. **Evitați abordarea „ce e bun pentru unul e bun pentru toți”.** Adaptați intervenția pentru a îndeplini nevoile unei persoane sau unui anumit grup. Elevii care vorbesc limba engleză ca a doua limbă ar putea avea nevoie de instruire intensivă în ceea ce privește abilitățile sociale, pentru a promova aculturația și acceptarea din partea elevilor. Elevii cu dizabilități ar putea avea nevoie de curriculum adaptat și strategii de învățare. Cei mai mulți elevi vor avea nevoie de o combinație de diverse strategii, care se potrivesc deficiențelor particulare și istoricului lor.
4. **Monitorizați comportamentul elevilor dumneavoastră în timpul orei și în timpul recreațiilor pentru a determina dacă există semne de agresiune (bullying).** Tipurile de agresiune ar putea fi verbale sau fizice. Dacă oricare dintre aceste semne vă sunt aduse la cunoștință, informați imediat directorul și luați măsuri.
5. **Încurajați lucrul în echipă în clasă și puneți-i pe acești elevi în perechi cu colegii mai capabili.** Acest lucru îi va ajuta pe elevii să se simtă apreciați și incluși și le va spori participarea la clasă.
6. **Utilizați tehnici de diferențiere în clasă.** De exemplu, diferențiați sarcinile pentru elevii care se luptă să dobândească abilități de învățare. Dați fișe de lucru individuale, care devine progresiv mai grele, astfel încât să răspundă diferitelor nevoi de învățare ale elevilor dumneavoastră.
7. **Monitorizați nu doar progresul academic al elevilor, ci și pe cel social,** în termeni de marginalizare, interacțiuni sociale cu colegii, comportamentul la domiciliu și stima de sine (McCaleb, 2013).
8. **Asigurați-vă că identificați cu precizie talentele și punctele forte ale elevilor, astfel încât să le puteți utiliza în mod corespunzător în timpul lecției.** De exemplu, dacă un elev este talentat la teatru, introduceți mai multe activități cu joc de rol în lecție.

Tipuri de recomandări la nivel de școală (accent pe metodele instructive)

Anunțuri / Panouri de avertizare la școală

Echipați școala cu imagini vizuale și semne care au legătură cu viața școlară, evenimente, programul zilnic și zilele naționale (Hall, Meyer and Rose, 2012; BBC active, 2010)

Comunitate

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii**, de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).
2. **Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale** la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Adaptări curriculare

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii**, de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).
2. **Acordați sprijin suplimentar în clasă, cum ar fi asistenți de predare.**
3. **Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.**
4. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă, și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Disciplină

Asigurați-vă că, înainte de a lua orice decizie cu privire la comportamentul elevilor, obțineți mai multe informații despre ei de la persoane autorizate din școală.

Altele (Planificare și Întocmire orar)

Programați întâlniri speciale de colaborare în educație, planificarea „verticală” prin școala primară, gimnazială, liceală și post-liceală și planificarea obiectivelor la nivel de școală cu

toate părțile interesate din școală. Acestea evidențiază diferitele niveluri de planificare implicate în sprijinirea eforturilor didactice pentru elevii cu dizabilități.

Programare evenimente

Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Festivități / Evenimente / Activități școlare

Organizați zile de sensibilizare și evenimente educaționale la care părinții și profesorii sunt invitați pentru a obține informații cu privire la diversitatea nevoilor educaționale și la abilitățile elevilor.

Achiziții ale școlii

1. **Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.**
2. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă, și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Consiliul elevilor

Organizați activități extracurriculare, cum ar fi cluburi și activități sportive pentru a include toți elevii în această perioadă.

Suport elevi

1. Acordați sprijin suplimentar în clasă, cum ar fi asistenți de predare.
2. **Asigurați-vă că elevii care par anxioși, depresivi sau care se pot prezenta cu stima de sine scăzută sunt îndrumați către un psiholog sau consilier școlar** în funcție de sistemul educațional din țara dumneavoastră și de resursele disponibile.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în cadrul școlii,** de exemplu, prin organizarea de workshop-uri și seminarii cu cadre universitare. Aceste eforturi vor crește gradul de conștientizare cu privire la funcționarea cognitivă și vor oferi profesorilor instrumentele didactice și practicile incluzive necesare, ceea ce va contribui, la rândul său, la îmbunătățirea abilităților cognitive ale elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).

2. **Oferiți formări pe Universal Design for Learning (UDL-Concepția universală pentru învățare), care îi pot ajuta pe profesori să-și adapteze materialele și practicile la nevoile tuturor elevilor de a dezvolta abilități cognitive (Hall, Meyer and Rose, 2012).**

De exemplu: atelier pe cele trei principii UDL (a se vedea mai jos):

Principiul 1: Furnizarea de mijloace multiple de reprezentare (rețea de recunoaștere).

De exemplu, acest atelier va include modul de utilizare a unor mijloace diferite pentru lecțiile interdisciplinare. De exemplu, folosirea clipurilor video pentru reprezentarea evenimentelor istorice din istorie, filme digitale de povestire

- Principiul 2: Furnizarea de mijloace multiple de acțiune și exprimare (rețea strategică).
- De exemplu, puteți folosi diferite mijloace de comunicare, cum ar fi tablete, dispozitive mobile, forumuri și media sociale, astfel încât elevii să se simtă mai confortabil în a se exprima.
- Principiul 3: Furnizarea de mijloace multiple de angajare (rețea afectivă).
- De exemplu, atelierul va lua în considerare interesele elevilor în domeniul tehnologiei cu scopul de a-i angaja în procesul de învățare. Acest lucru ar putea trata modul de utilizare a media sociale în mod eficient, folosirea dispozitivelor mobile și tablete sau aplicații software bazate pe scopul lecției.

Resursă utilă: <http://www.udlcenter.org/print/371>

Linii directoare: [UDL Guidelines – Educator Worksheet](http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines/downloads) disponibile la <http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines/downloads>

3. **Oferiți formări pe TIC pentru profesori**, astfel încât aceștia să poată utiliza tehnologia cu elevii lor. Profesorii trebuie să fie în măsură să utilizeze TIC înainte de a le folosi pentru a preda elevilor lor. (Jung, 2005).
4. **Organizați ateliere de o zi pentru profesori** la care puteți invita agenții externe, cum ar fi terapeuți de teatru și psihologi educaționali pentru a demonstra cum se creează învățarea experiențială și cum să-i sprijiniți pe elevi.

Tehnologie

1. Dotați școala cu tablete și computere personale pentru profesori și elevi.
2. **Faceți adaptările curriculare necesare:** diferențiați resursele, acordați timp suplimentar elevilor cu diferențe de învățare pentru a-și finaliza activitatea, faceți ajustările necesare pentru temele și volumul lor de muncă și investiți mai degrabă în evaluarea continuă decât în cea sumativă.

Deficiențe de abilități sociale

Tipuri de recomandări la nivel de clasă (accent pe metodele instructionale)

1. **Folosiți o interacțiune naturală cu elevii pentru a exersa o anumită abilitate (Elksnin and Elksnin, 2000).** Intervențiile naturaliste implică structurarea mediului pentru a crea numeroase oportunități pentru răspunsurile dorite de la elevi (de exemplu, țineți o jucărie și întrebați: „Ce vrei?”) și structurarea răspunsurilor adulților la comunicarea elevului (de exemplu, elevul arată afară și spune, „Mergi cu mine”, iar profesorul spune: „Bine, voi merge cu tine”). Kaiser and Grim (2006: 455-456) fac următoarele recomandări cu privire la intervențiile naturaliste:
 - Predați când elevul este interesat
 - Predați ceea ce este funcțional pentru elev în acel moment.
 - Opriți-vă când atât elevul cât și profesorul sunt încă în interacțiune.
 2. **Citiți și discutați literatura referitoare la poveștile despre abilități sociale,** care implică subiecte cum ar fi tratarea unor situații noi, gestionarea agresiei și a-ți face prieteni noi (DeGeorge, 1998)
 3. **Discutați despre ceea ce a făcut elevul după o interacțiune socială:** ce s-a întâmplat, dacă rezultatul a fost pozitiv sau negativ și ce va face elevul în aceeași situație în viitor (Elksnin and Elksnin, 2000; Lavoie, 2005)
 4. **Folosiți resurse multimedia pentru a predă abilitățile sociale.** O mulțime de elevi cu dificultăți de învățare tind să învețe vizual; astfel clipurile video, simulările, mediile virtuale și alte multimedia pot fi instrumente eficiente de predare (Mitchell et al, 2007; Parsons, Leonard și Mitchell, 2006). În plus, 1-3 (de mai sus) pot fi predate și prin utilizarea resurselor multimedia, și prin includerea învățării auditive.
 5. **Creați propriile instrumente de abilități sociale și adaptați-le la nevoile elevilor dumneavoastră.** De exemplu, îi puteți înregistra audio / video pe elevii din clasă (cu permisiunea părinților în prealabil) și apoi utilizați filmarea pentru a iniția o discuție despre interacțiunile sociale ale elevilor. De exemplu, înregistrați un eveniment care are loc în sala de clasă - evenimentul poate fi mai puțin pozitiv și poate fi legat de comportamentul elevilor din clasă. Prin înregistrarea acestuia, elevii vor fi capabili să reflecteze asupra comportamentului lor.
- Fixați-vă așteptările în mod corespunzător în funcție de nivelurile de dezvoltare ale elevilor. Luați în considerare înțelegerea elevilor dumneavoastră în ceea ce privește abilitățile sociale; unii elevii s-ar putea să nu fie în măsură să proceseze și să nu își fi dezvoltat abilitățile sociale în aceeași măsură ca și colegii lor.
- (NCTI, CITED – Centre for Integrating Technology in Education - Centrul pentru Integrarea Tehnologiei în Educație)
6. **Cereți elevilor să își creeze propriile povești despre comportamentul social și discutați și oferiți feedback imediat cu privire la aceste povestiri (NCTI, CITED)**

7. Folosiți imagini statice din clipul video ca „memento-uri de comportament social” pentru elevii dumneavoastră. Fotografiile pot fi folosite și în acest scop. (NCTI, CITED)

Resurse multimedia

- **Choices, Choices (K-5)** <http://www.tomsnyder.com/products/product.asp?SKU=CHOCHO>
Choices, Choices (Alegeri, Alegeri) folosește scenarii din viața reală pentru a-i ajuta pe elevi să-și dezvolte abilitățile de a rezolva probleme și de a lua decizii.

Right Choices: Un Program Multimedia de Formare a Abilităților Sociale pentru Adolescenți (6-12)

<http://store.cambiumlearning.com/ProductPage.aspx?parentId=019000986&functionID=009000008&site=sw>

Right Choices (Alegerile Corecte) este un program de 34 de săptămâni care utilizează clipurile video pentru a-i ajuta pe elevi să-și dezvolte abilitățile de a rezolva probleme și de a lua decizii; modulele se concentrează pe teme cum ar fi rezolvarea conflictelor, negocierea și gestionarea presiunii colegilor.

Tipuri de recomandări la nivel de școală (accent pe metodele instructionale)

Anunțuri / Panouri de avertizare la școală

Puneți în școală afișe care să ilustreze abilități sociale adecvate.

Comunitate

1. Implicați părinții și alte persoane care îi au în grijă, precum și alți adulți care au un rol important în viața elevilor. Organizarea de întâlniri între părinți / persoane care îi au în grijă și personal poate construi un raport cu privire la modul de a sprijini elevii la școală, în scopul de a le dezvolta și mai mult abilitățile sociale.
2. **Aranjați întâlniri regulate între părinți și personal pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a spori colaborarea casă-școală.** Acest lucru va contribui la monitorizarea progresului și la discutarea problemelor care ar putea fi legate de nevoile sociale și emoționale ale elevului, cum ar fi abilitățile sociale, interacțiunile sociale cu colegii și adulții în cadrul școlii, marginalizarea, comportamentul acasă, zonele de interes special și stima de sine.
3. Organizați evenimente la școală despre abilitățile sociale. De exemplu, implicați-i pe profesori, părinți și elevi pentru a forma grupuri de colaborare, inclusiv pe elevii cu deficiențe de abilități sociale, și pregătiți o agendă de lucru în grupuri.

Dezvoltați pre-predarea și/sau modelarea anumitor abilități în cadrul școlii înainte de a le implementa printr-un eveniment școlar.

4. **Instituiți o cultură a incluziunii în școală.** Organizați ateliere și seminarii care să sensibilizeze în legătură cu crearea unui etos incluziv în școală și care îi va ajuta pe profesori să înțeleagă aspecte ale incluziunii, diversității și diverselor abilități și nevoi și să aplice practici incluzive care vor îmbunătăți abilitățile sociale ale elevilor. Ajutați-i pe profesori să aplice practicile incluzive și strategiile de diferențiere, ceea ce va contribui la îmbunătățirea abilităților sociale și școlare ale tuturor elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).

Adaptări curriculare

1. **Instituiți o cultură a incluziunii în școală.** Organizați ateliere și seminarii care să sensibilizeze în legătură cu crearea unui etos incluziv în școală și care îi va ajuta pe profesori să înțeleagă aspecte ale incluziunii, diversității și diverselor abilități și nevoi și să aplice practici incluzive care vor îmbunătăți abilitățile sociale ale elevilor. Ajutați-i pe profesori să aplice practicile incluzive și strategiile de diferențiere, ceea ce va contribui la îmbunătățirea abilităților sociale și școlare ale tuturor elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).
2. **Includeți elevii în evenimentele școlare diferențiind rolul și contribuția lor.** De exemplu, în cazul în care nu vor să danseze sau să recite o poezie, oferiți-le o alternativă, cum ar fi să vă ajute la costume. Asigurați-vă că aceștia simt că fac parte din grup și că aduc o contribuție importantă. Dacă ei simt că sunt marginalizați pot prezenta probleme de comportament, cum ar fi accese de furie, necooperare, sau opoziție și sfidare.

Disciplină

1. **Introduceți programe de abilități sociale bazate pe dovezi, cum ar fi:**
 - **Programul EQUIP** (Gibbs, Potter, & Goldstein, 1995): Oferă o metodă de intervenție în trei părți pentru lucrul cu adolescenții antisociali sau care au un comportament neadecvat. Abordarea include formarea în judecata morală, managementul furiei / corectarea erorilor de gândire, și abilitățile prosociale.
<http://www.cyc-net.org/cyr101c/equip.htm>
 - **Programul ACCEPTS** (Walker et al, 1994) oferă un curriculum complet pentru predarea abilităților sociale eficiente pentru elevii de gimnaziu și liceu. Programul învață abilități în perechi, abilități pentru relaționarea cu adulții, și abilități de auto-management.
2. **Organizați întâlniri cu echipa multidisciplinară, în scopul de a:** (i) obține o mai bună înțelegere a comportamentelor și nevoilor elevilor și (ii) determina nevoia potențială de trimitere la profesioniști competenți. Rețineți că unii elevi cu deficiențe de abilități sociale ar putea reacționa exagerat în unele situații, sau ar putea fi extrem de timizi și nu doresc să vorbească în alte situații. Lăsați-le spațiu să se relaxeze și suficient timp pentru a discuta problemele cu ei și ascultați în mod activ ceea ce au de spus.
 - Abordați elevul într-o manieră neconflictuală, fiind conștient de limbajul non-verbal și verbal pe care îl veți folosi.

Vizite educaționale / Excursii în aer liber / Tabere/ Schimburi academice/ Excursii în străinătate

Asigurați-vă că luați măsurile necesare atât în cadrul școlii cât și în excursiile școlare, în cazul în care aveți elevi care au avut comportamente care pun viața lor sau a altor persoane în pericol. În primul rând decideți în funcție de nevoile individuale ale elevului, dacă ar fi sigur pentru el/ea să se angajeze în activitatea respectivă. Desemnați un asistent care să însoțească elevul, și asigurați-vă că acesta și ceilalți sunt bine și în siguranță. Colaborați cu asistentul sau profesorul de educație specială pentru a pregăti elevul în prealabil. Acest lucru este deosebit de important mai ales atunci este vorba de adolescenți liceeni; anumiți elevi la această vârstă preferă să nu fie „însoțiți” de un asistent. Dați instrucțiuni specifice asistentului pentru a vă asigura că intervențiile potențiale vor fi pozitive.

Altele (Expertiză externă)

Oferiți formări de terapie prin teatru / învățare experiențială astfel încât cadrele didactice să poată folosi jocuri de rol cu elevii lor pentru le a preda abilitățile sociale (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998). Prin teatru, de exemplu, elevii cu deficiențe de abilități sociale pot fi învățați cum să reacționeze în anumite situații din viața reală. Implicați logopedul, profesorul de educație specială și psihologul educațional, în funcție de sistemul educațional din țara dumneavoastră și de implicarea pe care aceștia o au în cadrul școlii. Lucrați cu ei pentru a face planuri specifice de lecție cu profesorul de la clasă pentru a răspunde nevoilor de abilități sociale.

Altele (implicarea elevilor)

Organizați la școală evenimente legate de abilități sociale. De exemplu, implicați profesorii, părinții și elevii pentru a forma grupuri de colaborare incluzând elevii cu deficiențe de abilități sociale și pregătiți o agendă de lucru în grupuri. Dezvoltați pre-predarea și/sau modelarea anumitor abilități în cadrul școlii înainte de a le implementa la un eveniment școlar.

Părinți / Asociații de părinți

1. Implicați părinții și alte persoane care îi au în grijă, precum și alți adulți care au un rol important în viața elevilor. Organizarea de întâlniri între părinți / persoane care îi au în grijă și personal poate construi un raport cu privire la modul de a sprijini elevii la școală în scopul de a le dezvolta și mai mult abilitățile sociale.
2. **Aranjați întâlniri regulate între părinți și personal pentru a discuta despre progresul elevilor și pentru a spori colaborarea casă-școală.** Acest lucru va contribui la monitorizarea progresului și la discutarea problemelor care ar putea fi legate de nevoile sociale și emoționale ale elevului, cum ar fi abilitățile sociale, interacțiunile sociale cu colegii și adulții în cadrul școlii, marginalizarea, comportamentul acasă, zonele de interes special și stima de sine.

Siguranță

Asigurați-vă că luați măsurile necesare atât în cadrul școlii, cât și în excursiile școlare, în cazul în care aveți elevi care au avut comportamente care pun viața lor sau a altor persoane în pericol. În primul rând, decideți în funcție de nevoile individuale ale elevului, dacă ar fi sigur pentru el/ea să se angajeze în activitatea respectivă. Desemnați un asistent care să însoțească elevul și asigurați-vă că acesta și ceilalți sunt bine și în siguranță. Colaborați cu asistentul sau profesorul de educație specială pentru a pregăti elevul în prealabil. Acest lucru este deosebit de important mai ales atunci este vorba de adolescenți liceeni; anumiți elevi la această vârstă preferă să nu fie „însoțiți” de un asistent. Dați instrucțiuni specifice asistentului pentru a vă asigura că intervențiile potențiale vor fi pozitive.

Programare evenimente

Organizați la școală evenimente legate de abilități sociale. De exemplu, implicați profesorii, părinții și elevii pentru a forma grupuri de colaborare incluzând elevii cu deficiențe de abilități sociale și pregătiți o agendă de lucru în grupuri. Dezvoltați pre-predarea și/sau modelarea anumitor abilități în cadrul școlii înainte de implementarea lor la un eveniment școlar.

Festivități școlare

Includeți elevii în evenimentele școlare diferențiind rolul și contribuția lor. De exemplu, în cazul în care nu vor să danseze sau să recite o poezie, oferiți-le o alternativă, cum ar fi să vă ajute la costume. Asigurați-vă că aceștia simt că fac parte din grup și că aduc o contribuție importantă. Dacă ei simt că sunt marginalizați, pot prezenta probleme de comportament, cum ar fi accese de furie, necooperare, sau opoziție și sfidare.

Achiziții ale școlii

Dotăți școala cu tablete și computere personale, astfel încât cadrele didactice și elevii să poată folosi tehnologia pentru predarea/învățarea abilităților sociale (Mitchell et al, 2007; Parsons, Leonard și Mitchell, 2006). Aplicații utile care pot fi utilizate pe tablete elevilor și profesorilor sunt:

<https://www.edutopia.org/blog/social-emotional-apps-special-ed-jayne-clare>

Suport elevi

1. **Oferiți formări de terapie prin teatru / învățare experiențială astfel încât cadrele didactice să poată folosi jocuri de rol cu elevii lor pentru le a preda abilitățile sociale (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998).** Prin teatru, de exemplu, elevii cu deficiențe de abilități sociale pot fi învățați cum să reacționeze în anumite situații din viața reală. Implicați logopedul, profesorul de educație specială și psihologul educațional, în funcție de sistemul educațional din țara dumneavoastră și de implicarea pe care aceștia o au în cadrul școlii. Lucrați cu ei pentru a face planuri specifice de lecție cu profesorul de la clasă pentru a răspunde nevoilor de abilități sociale.

2. **Acolo unde este posibil, asigurați-vă că se oferă supraveghere suplimentară pentru acești elevi, cum ar fi un sprijin suplimentar în clasă** prin prezența unui asistent de predare, sau chiar colegii care i-ar putea ajuta fără a se simți împovărați.
3. **Organizați întâlniri cu echipa multidisciplinară, în scopul de a:** (i) obține o mai bună înțelegere a comportamentelor și nevoilor elevilor și (ii) determina nevoia potențială de trimitere la profesioniști corespunzători. Rețineți că unii elevi cu deficiențe de abilități sociale ar putea reacționa exagerat în unele situații, sau ar putea fi extrem de timizi și nu doresc să vorbească în alte situații. Lăsați-le spațiu să se relaxeze și suficient timp pentru a discuta problemele cu ei și ascultați în mod activ ceea ce au de spus.
4. Abordați elevul într-o manieră neconflictuală, fiind conștient de limbajul non-verbal și verbal pe care îl veți folosi.

Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

1. **Oferiți formări de terapie prin teatru / învățare experiențială astfel încât cadrele didactice să poată folosi jocuri de rol cu elevii lor pentru le a preda abilitățile sociale** (Jennings, 2013; Freeman, Sullivan & Fulton, 2003; De la Cruz, Lian & Morreau, 1998). Prin teatru, de exemplu, elevii cu deficiențe de abilități sociale pot fi învățați cum să reacționeze în anumite situații din viața reală. Implicați logopedul, profesorul de educație specială și psihologul educațional, în funcție de sistemul educațional din țara dumneavoastră și de implicarea pe care aceștia o au în cadrul școlii. Lucrați cu ei pentru a face planuri specifice de lecție cu profesorul de la clasă pentru a răspunde nevoilor de abilități sociale.
2. **Introduceți programe de abilități sociale bazate pe dovezi, cum ar fi:**
 - **Programul de Abilități Sociale „Oprește-te și Gândește”:** parte a proiectului ACHIEVE (Knoff și Batsche, 1995). Are succes demonstrat în reducerea recomandărilor date de director elevilor în materie de disciplină, de suspendare școlară și de exmatriculare; promovează un climat școlar pozitiv și interacțiunile prosociale; se îmbunătățește comportamentul elevilor cu privire la sarcină; și îmbunătățesc performanțele școlare.
 - **Primary Mental Health Project** (Cowen et al, 1996.): are ca grup țintă copiii K-3 și abordează problemele sociale și emoționale care interferează cu învățarea eficientă. S-a dovedit faptul că atunci când sunt îmbunătățite abilitățile de învățare și sociale, se reduc actoria, timiditatea și comportamentele anxioase și crește toleranța la frustrare.

<http://php.scripts.psu.edu/dept/prevention/CMHS.html#toc>

(Primary Mental Health Project, p.124)

- **Programul EQUIP** (Gibbs, Potter, & Goldstein, 1995): oferă o metodă de intervenție în trei părți pentru lucrul cu adolescenții antisociali sau care au un comportament neadecvat. Abordarea include formarea în judecata morală, managementul furiei / corectarea erorilor de gândire și abilitățile prosociale.

<http://www.cyc-net.org/cyr101c/equip.htm>

- *Programul ACCEPTS* (Walker et al, 1994) oferă un curriculum complet pentru predarea abilităților sociale eficiente pentru elevii de gimnaziu și liceu. Programul învață abilități în perechi, abilități pentru relaționarea cu adulții, și abilități de auto-management.
- 3. **Instituiți o cultură a incluziunii în școală.** Organizați ateliere și seminarii care să sensibilizeze în legătură cu crearea unui etos incluziv în școală și care îi va ajuta pe profesori să înțeleagă aspecte ale incluziunii, diversității și diverselor abilități și nevoi și să aplice practici incluzive care vor îmbunătăți abilitățile sociale ale elevilor. Ajutați-i pe profesori să aplice practicile incluzive și strategiile de diferențiere, ceea ce va contribui la îmbunătățirea abilităților sociale și școlare ale tuturor elevilor (Hoppey, & McLeskey, 2013).

Tehnologie

1. **Dotați școala cu tablete și computere personale**, astfel încât cadrele didactice și elevii să poată folosi tehnologia pentru predarea/învățarea abilităților sociale (Mitchell et al, 2007; Parsons, Leonard și Mitchell, 2006). Aplicații utile care pot fi utilizate pe tablete elevilor și profesorilor sunt:

<https://www.edutopia.org/blog/social-emotional-apps-special-ed-jayne-clare>
<https://glenwood.org/wp-content/uploads/2013/04/Social-Skills-and-Autism-Spectrum-Disorders-Application-List.pdf>

Literatură de specialitate

Definiție: Elevii cu dizabilități de învățare sunt, de asemenea, mai predispuși la probleme sociale. Abilitățile sociale scăzute ale elevilor cu dizabilități de învățare pot proveni din modurile în care ei interpretează situațiile sociale în raport cu propriile lor experiențe și incapacitatea lor de a percepe expresiile afective non-verbale ale altora (Meadan & Halle, 2004; Most & Greenbank, 2000).

Profesorii ar trebui să fie foarte atenți la comportamentele care au legătură cu dificultățile cu abilitățile sociale și să le aducă în atenția echipei multi-disciplinare a școlii. Acest lucru va determina dacă este necesară o evaluare suplimentară pentru copil pentru a avea o înțelegere mai clară a nevoilor lor și un diagnostic.

Situațiile sociale care prezintă dificultăți pentru elevii cu deficiențe pot fi simple sau mai complexe (De Bildt et al., 2005):

- să se angajeze într-o conversație cu un coleg
- să decidă dacă cineva care pare prietenos vrea să-ți facă rău.

Kavale și Forness (1996) afirmă că 75% dintre elevii cu dizabilități de învățare demonstrează deficiențe în abilitățile sociale. În plus, după cum au arătat Estell, Jones, Pearl & Van Acker (2009) și Wiener (2004) deficiențele de abilități sociale duc la consecințe negative, cum ar fi:

- statut social scăzut
- interacțiuni restrânse cu profesorii
- greutate în a-și face prietenii
- singurătate

Abilitățile sociale sunt deseori împărțite în categorii sau tipuri de abilitate în funcție de nivelul de complexitate și de interacțiune, de exemplu:

Set abilități	Folosite pentru	Exemple
Abilități de Bază	Interacțiunea socială de bază	Abilitatea de a menține contactul vizual și spațiul personal adecvat, de a înțelege gesturi și expresii faciale
Abilități de Interacțiune	Abilități necesare pentru a interacționa cu ceilalți	Abilitatea de a rezolva conflictele, de a respecta rândul, de a învăța cum să începi și să se încheie conversațiile, de a determina subiectele adecvate pentru conversație, de a interacționa cu figuri de autoritate
Abilități Afective	Abilități necesare pentru înțelegerea de sine și a altora	Abilitatea de a identifica sentimentele cuiva, de a recunoaște sentimentele celorlalți, de a demonstra empatie, de a decoda limbajul corpului și expresiile feței, de a stabili dacă cineva este demn de încredere
Abilități Cognitive	Abilități necesare pentru a menține interacțiuni sociale mai complexe	Abilitatea de percepție socială, de a face alegeri, de auto-monitorizare, de a înțelege normele comunității, de a determina comportamentul adecvat pentru diferite situații sociale.
(Canney and Byrne, 2006; Waltz, 1999)		

Sursa: Heward, W. L. (2013). *Exceptional children: An introduction to special education*. Pearson College Div

Site-uri web și rapoarte UE

Asociația Britanică pentru Dislexie <http://www.bdadyslexia.org.uk/>
<http://www.projectachieve.info>

[http://www.disabilityeurope.net/content/aned/media/ANED%202010%20Task%205%20Education%20final%20report%20-%20FINAL%20\(2\)_0.pdf](http://www.disabilityeurope.net/content/aned/media/ANED%202010%20Task%205%20Education%20final%20report%20-%20FINAL%20(2)_0.pdf)

<http://www.disability-europe.net/content/aned/media/EE%20social%20inclusion%20report.pdf>

Referințe

A "Tech Works" brief from the National Center for Technology Innovation(NCTI) and the Center for Implementing Technology in Education (CITEd)

Agaliotis, I., & Kalyva, E. (2008). Nonverbal social interaction skills of children with learning disabilities. *Research in developmental disabilities*, 29(1), 1-10.

Canney, C., & Byrne, A. (2006). Evaluating Circle Time as a support to social skills development—reflections on a journey in school-based research. *British Journal of Special Education*, 33(1), 19-24.

Chen, K. (2006). Social skills intervention for students with emotional/behavioral disorders: A literature review from the American Perspective. *Educational Research and Reviews*, 1(4), 143.

Clement-Heist, K., Siegel, S., & Gaylord-Ross, R. (1992). Simulated and in situ vocational social skills training for youths with learning disabilities. *Exceptional children*, 58(4), 336-345.

Cowen, E. L., Hightower, A. D., Pedro-Carroll, J. L., Work, W. C., Wyman, P. A., & Haffey, W. G. (1996). *School-based prevention for children at risk: The Primary Mental Health Project*. American Psychological Association.

De la Cruz, R. E., Lian, M. C. J., & Morreau, L. E. (1998). The effects of creative drama on social and oral language skills of children with learning disabilities. *Youth Theatre Journal*, 12(1), 89-95.

DeGeorge, K. L. (1998). Friendship and Stories Using Children's Literature to Teach Friendship Skills to Children with Learning Disabilities. *Intervention in School and Clinic*, 33(3), 157-162.

Elksnin, L. K., & Elksnin, N. (2000). Teaching parents to teach their children to be prosocial. *Intervention in School and Clinic*, 36(1), 27-35.

Elksnin, N., & Elksnin, L. K. (2001). Adolescents with disabilities: The need for occupational social skills training. *Exceptionality*, 9(1-2), 91-105.

Estell, D. B., Jones, Pearl, M. H., Pearl, R., & Van Acker, R. (2009). Best friendships of students with and without learning disabilities across late elementary school. *Exceptional Children*, 76, 110-124.

Freeman, G. D., Sullivan, K., & Fulton, C. R. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills, and problem behavior. *The Journal of Educational Research*, 96(3), 131-138.

Gibbs, J. C., Potter, G. B., & Goldstein, A. P. (1995). *The EQUIP program: Teaching youth to think and act responsibly through a peer-helping approach*. Research Press.

Goldstein, A. P. (1999). *The prepare curriculum: Teaching prosocial competencies*. Research Press.

Jennings, S. (2013). *Dramatherapy: Theory and practice* (Vol. 3). Routledge.

Kavale, K. A., & Forness, S. R. (1996). Social skills deficits and learning disabilities: A metaanalysis. *Journal of Learning Disabilities*, 29, 226-237.

Knoff, H. M., & Batsche, G. M. (1995). Project ACHIEVE: Analysing a school reform process for at-risk and underachieving students. *School Psychology Review*.

Lewis, T. J., Sugai, G., & Colvin, G. (1998). Reducing problem behavior through a school-wide system of effective behavioral support: Investigation of a school-wide social skills training program and contextual interventions. *School Psychology Review*, 27(3), 446.

McCaleb, S. P. (2013). *Building communities of learners: A collaboration among teachers, students, families, and community*. Routledge.

Meadan, H., & Halle, J. W. (2004). Social perceptions of students with learning disabilities who differ in social status. *Learning Disabilities Research and Practice*, 19, 71-82.

Mitchell, P., Parsons, S., & Leonard, A. (2007). Using virtual environments for teaching social understanding to 6 adolescents with autistic spectrum disorders. *Journal of autism and developmental disorders*, 37(3), 589-600.

Morris, S. (2002). Promoting social skills among students with nonverbal learning disabilities. *Teaching Exceptional Children*, 34(3), 66.

Most, T., & Greenbank, A. (2000). Auditory, visual, and auditory-visual perception of emotions by adolescents with and without learning disabilities, and their relationship to social skills. *Learning Disabilities Research & Practice, 15*(4), 171-178.

Parsons, S., Leonard, A., & Mitchell, P. (2006). Virtual environments for social skills training: comments from two adolescents with autistic spectrum disorder. *Computers & Education, 47*(2), 186-206.

Peterson, L. D., Young, K. R., Salzberg, C. L., West, R. P., & Hill, M. (2006). Using self-management procedures to improve classroom social skills in multiple general education settings. *Education and treatment of children, 1-21*.

Raskind, M. H., Margalit, M., & Higgins, E. L. (2006). "My LD": Children's voices on the Internet. *Learning Disability Quarterly, 29*, 253-268.

Rose, J., (2009). Identifying and teaching children and young people with dyslexia and literacy difficulties: An independent report.

Walker, H. M., Schwarz, I. E., Nippold, M. A., Irvin, L. K., & Noell, J. W. (1994). Social skills in school-age children and youth: Issues and best practices in assessment and intervention. *Topics in Language Disorders, 14*(3), 70-82.

Wiener, J. (2004). Do peer relationships foster behavioral adjustment in children with learning disabilities? *Learning Disability Quarterly, 27*, 21-30.